

Varhaiskasvatussuunnitelmaan perustuva toimintasuunnitelma

Toimintakausi 2024–2025

Päiväkodit laativat vuosittain kaikkia yksikön toimintamuotoja koskevan toimintasuunnitelman kunnassa käytössä olevaan lomakepohjaan. Varhaiskasvatusyksikön johtaja laatii suunnitelman syyskuun loppuun mennessä yhdessä yksikön henkilöstön kanssa ja sen hyväksyy varhaiskasvatuksen johtaja. (Vasu s.6)

Toimintayksikkö: Kaurasmäen päiväkoti

Käsitelty toimintayksikössä: 23.9.2024

Kuvaus toimintayksiköstä

Yksikön toimintamuodot: Varhaiskasvatus

Ryhmät: Ketunkolo 3-5 v. ja Siilinpesä 1-3 v.

Toimintayksikön arvoperusta

Varhaiskasvatusyksiköissä käydään säännöllistä arvokeskustelua siitä, miten Ylöjärven kaupunkistrategian arvot ja varhaiskasvatuksen perusteiden mukaiset arvot näkyvät varhaiskasvatuksen toteuttamisessa. Käyty keskustelu tiivistetään toimintasuunnitelmaan. Jokaisen varhaiskasvatuksen henkilökunnan jäsenen on tärkeä miettiä omia arvojaan ja miten ne näkyvät tavassa tehdä työtä lasten kanssa. (Vasu s.26)

Yksikön arvot:

Lapsuus on itsessään merkityksellinen ja arvokas elämänvaihe ja jokainen lapsi ainutlaatuinen omana itsenään. Varhaiskasvatuksessa meidän tärkeä tehtävämme on edistää lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia, johon liittyy kokemus yhteisöllisyydestä: yhdessä oppimisesta ja tekemisestä sekä hyväksytyksi tulemisesta.

Vuorovaikutustaitojen harjoittelu on läsnä kaikessa toiminnassamme. Panostamme arjen kohtaamisiin ja vuorovaikutustilanteisiin. Pienryhmätoiminnan avulla mahdollistamme kaikille kiireettömän ja rauhallisen oppimisympäristön, jossa jokainen lapsi voi kukoistaa omana itsenään ja rohkaistuu osallistumaan ja vaikuttamaan yhteiseen tekemiseen.

Kunnioitamme ja arvostamme erilaisuutta. Olemme avoimia erilaisille ajatuksille ja annamme tilaa erilaisille tavoille toimia. Tutustumme avoimin mielin asioihin ja ilmiöihin ja laajennamme siten yhdessä ymmärrystämme maailmasta.

Yhteistyö huoltajien kanssa perustuu luottamukseen ja yhdessä jaettuun tietoon lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tärkeistä asioista. Kohtaamme lasten huoltajat ja keskustelemme yhdessä

päivittäin. Näin rakennamme luottamusta ja yhteistä ymmärrystä lapsen tarpeista. Luottamus luo turvaa sekä lapselle että huoltajalle.

- Yksikössä laaditaan / päivitetään tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma ohjeen mukaan

Laaja-alaisen osaamisen huomioiminen yksikössämme

Digitaalinen osaaminen

Digitaalisuus on osa yhteiskuntaa, jossa lapsi kasvaa. Digitaalista osaamista tarvitaan ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa, yhteiskunnassa toimimisessa ja oppimisessa. Digitaalisen osaamisen vahvistaminen edistää lasten koulutuksellista tasa-arvoa. Varhaiskasvatuksen tehtävänä on yhteistyössä kotien kanssa tukea lapsen ymmärrystä digitaalisuudesta. (Ylöjärven vasu s. 33)

Digitaalisen osaamisen tavoitteina ovat turvallisuus ja vastuullisuus teknologian käytössä ja digitaalisissa oppimisympäristöissä toimimisessa. Varhaiskasvatuksesta perusopetukseen luodaan johdonmukainen oppimisen kokonaisuus, johon kuuluvat laitteiden käytön opettelu, kriittisen ajattelun ja ongelmaratkaisukyvyyn kehittäminen sekä monipuolisten työtapojen harjoittelu.

Henkilöstön digiosaamista tuetaan yksilöidyillä ohjeistuksilla, jotka löytyvät syksyllä jokaisen yksikön omasta Teams-kansiosta. Painopisteenä toimintakaudella 2024–2025 on osaamisen jakaminen eri yksiköiden välillä, uusien vuorovaikutustapojen käyttöönotto lasten välillä (esim. Teams) ja digisuunnitelman liitteiden käyttäminen lasten digitaalisen osaamisen kehittämisessä.

Suunnitelma digitaalisten välineiden hyödyntämisestä lasten välisessä vuorovaikutuksessa: Käytämme vuorovaikutuksellisia pelejä ja leikkejä sekä toteutamme yhteisiä projekteja, kuten animaation ja musiikin tekeminen, kuvasta kertominen ja saduttaminen tai valokuvaaminen, esim. tunnetaitokasvatuksen projekti, jonka aikana lapsista otetaan ilmekuvia ja tulkitaan niitä.

Toimintakauden aikana lasten kanssa toteutetaan digiosaamista vahvistavia harjoituksia myös digiajokorttien ja –diplomien materiaalien avulla. Toimintaa toteutetaan eri ikäisten lasten kanssa soveltuvien tavoin, isommat lapset voivat myös suorittaa diplomien.

Yksikön toimintakulttuurin kehittäminen

Varhaiskasvatuksessa tuetaan yksiköiden ja toimintamuotojen omaa kehittämistyötä. Kokemuksia ja hyviä käytäntöjä jaetaan henkilöstön kesken. Henkilöstölle tarjotaan mahdollisuuksia ammatilliseen keskusteluun. Toimintakulttuurin kehittämistä tuetaan vakiinnuttamalla vertaisoppimisen keinoja esim. agentti- ja mentorointimenetelmillä. Varhaiskasvatuksessa kokeillaan rohkeasti ja ennakkoluulottomasti uusia menetelmiä, välineitä ja sovelluksia. (Ylöjärven vasu s. 39)

Ammatillisen keskustelun mahdollistaminen ja lisääminen (Valssin kehittämistavoite)

Toimenpiteet:

1. Tehdään etukäteissuunnittelu ja valmistelu yhdessä henkilöstön kanssa
 - esim. Vuosikello

Peda- ja hoitajatiimeille on laadittu vuosikello heti toimintakauden alussa. Vuosikelloon on kirjattu keskusteltavat teemat jokaiselle kokoontumiselle. Teemat on poimittu vasusta ja valittu yksikön toimintakulttuurin kehittämisen näkökulmasta.

2. Järjestetään suunnittelu- ja arviointipäivät ja/tai -illat syys- ja kevätlukukaudella

Elokuussa yksikössä on toteutettu koko henkilöstön yhteinen suunnitteluilta ja sen lisäksi tiimit voivat toteuttaa syksyn aikana yhden oman iltasuunnittelupalaverin. Johtaja, apulaisjohtaja ja erityisopettaja osallistuvat kaikkiin suunnitteluiltoihin.

3. Kirjataan yksikön toimintasuunnitelmaan
 - Miten pedagoginen keskustelu yksikössä mahdollistetaan? (elo-syyskuu)

Pedatiimi toteutetaan joka maanantai, paitsi kuukauden ensimmäisinä maanantaipäivinä, jolloin kokoontuu hoitajatiimi. Viikoittain jokaisessa ryhmässä toteutetaan myös oman ryhmän tiimipalaveri. Kaikista tiimipalavereista laaditaan aina muistio, joihin kirjataan erityisesti palavereissa käytyä keskustelua. Johtaja, apulaisjohtaja tai veo osallistuvat tiimipalavereihin tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan.

Toimintakaudella 2024-25 aloitamme hallinnollisessa kokonaisuudessa kolmen yksikön yhteiset opettajien vertaistapaamiset, joissa samanikäisten lasten ryhmissä toimivilla opettajilla on mahdollisuus osallistua laajempaan pedagogiseen keskusteluun ja jakamiseen.

- Miten pedagoginen, ammatillinen keskustelu on toteutunut yksikössä ja sovitut kehittämistoimenpiteet? (tammi-helmikuu)

4. Käydään johtajien ja hallinnon kehittämispalavereissa keskustelua ammatillisen keskustelun mahdollistamisesta ja lisäämisestä sekä sen arvioinnista ja toteutuksesta kerran syksyllä ja kerran keväällä.

5. Tehdään järjestäjän toimesta vuosittain varhaiskasvatuksen henkilöstölle kysely, jossa on yksi kysymys ammatillisen keskustelun toteutumisesta. Kyselyn tulokset käsitellään johtajien ja hallinnon kehittämispalaverissa ja sovitaan mahdolliset jatkotoimenpiteet.

Inklusiivisten toimintatapojen kehittäminen ja toteuttaminen yksikössä

Inklusiivisuus toteutuu laadukkaassa pedagogisessa toiminnassa, erityispedagogisessa osaamisessa, kasvatus- ja opetushenkilöstön sitoutumisessa inklusiivisiin periaatteisiin, ympäristön muokkaamisessa lapsille sopivaksi ja yhteistyössä vanhempien ja monialaisten ammattilaisten kanssa. Jokaisella lapsella on lähtökohtaisesti oikeus omassa lapsiryhmässään toteutuvaan varhaiskasvatukseen sekä kehityksen ja oppimisen sekä hyvinvoinnin

tukeen. Lapsella on kuitenkin tuen tarpeidensa mukaisesti oikeus myös varhaiskasvatukseen ja tuen toteuttamiseen pienennetyssä lapsiryhmässä (esim. lapsiryhmän pienennys, pienryhmä, integroitu ryhmä, erityisryhmä). (Ylöjärven vasu s.38)

Opimme kohtaamaan ja arvostamaan erilaisuutta, kun toimimme yhdessä erilaisten ihmisten kanssa. Otamme kaikki lapset ja perheet vastaan avoimesti ja arvostaen. Tuemme lasten ryhmäytymistä ja havainnoimme läpi toimintakauden lasten välistä vuorovaikutusta ja kaverisuhteita. Ohjaamme ja autamme lapsia kaveritaidoissa ja huolehdimme siitä, ettei kukaan jää ulkopuoliseksi. Muokkaamme tarpeen mukaan toimintaympäristöämme niin, että se parhaalla mahdollisella tavalla tarjoa kaikille ryhmän lapsille yhdenvertaiset mahdollisuudet toimia, osallistua ja onnistua omista lähtökohdistaan.

Jatkuvan havainnoinnin avulla pysymme tietoisina lasten välisistä kaverisuhteista ja tarvittaessa heitä näissä tilanteissa myös tuemme. Oman arvioinnin (esim. "läheisyyden kehä") avulla pysymme tietoisina siitä, tulevatko kaikki lapset päivittäin kuulluiksi ja kohdatuiksi. Mikäli havaitsemme jonkun lapsen jäävän "vähemmälle", muutamme omaa toimintaamme.

Pyrimme rakentamaan lasten huoltajien kanssa luottamukselliset suhteet keskustelemalla heidän kanssaan, kysymällä heiltä heidän lapsistaan ja kertomalla heille lapsen toiminnasta päiväkodissa. Tavoitteenamme on saavuttaa aito ymmärrys lapsen elämässä vaikuttaviin asioihin, minkälaisessa todellisuudessa kukin lapsi kasvaa ja kehittyy. Aidon ymmärryksen kautta pystymme parhaiten kohtaamaan jokaisen lapsen ja vastaamaan hänen tarpeisiinsa.

Muokkaamme toimintaympäristöämme yhdenvertaisemmaksi huomioimalla kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden sekä kehityksen ja oppimisen tuen tarpeet. Kiinnitämme huomiota fyysiseen esteettömyyteen, muunneltavuuteen sekä viestinnän esteettömyyteen.

Keskustelun tueksi: [reflektointityokalu inklusiivisuuden arviointiin 2019.pdf \(oph.fi\)](#)

Hyvinvointi, turvallisuus ja kestävä elämäntapa

Kestävä elämäntapa

Sosiaalisesti kestävä elämäntapa on varhaiskasvatuksessa keskeistä. Vuorovaikutus- ja tunnetaitojen oppiminen pedagogisesti suunnitelluissa toiminnoissa sekä arjen eri tilanteissa ovat olennaisia. Henkilöstön antama malli ja esimerkki ovat erityisen tärkeitä. Osallisuuden ja kuulluksi tulemisen kokemus luon hyvinvointia nyt ja myöhemmin. Lapsi voi ikätasonsa mukaan vaikuttaa arjessaan moniin asioihin.

Ylöjärvellä on käytössä kestävä elämäntavan käsikirja, joka tukee kasvattajia tiedon kartuttamisessa ja arjen toiminnoissa. Päiväkotien kestävästä kehityksestä vastaavat työntekijät pitävät keskustelua teemasta säännöllisesti yllä omassa työyhteisössään (Ylöjärven vasu s. 44)

Otetaan käyttöön kestävän elämäntavan käsikirja ja sieltä vuosikello

Liikuntakasvatus

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on innostaa lapsia liikkumaan monipuolisesti sekä kokemaan liikunnan iloa. Lapsia kannustetaan ulkoiluun ja liikunnallisiin leikkeihin kaikkina vuodenaikoina. Ohjatun liikkumisen lisäksi huolehditaan siitä, että lapsilla on riittävästi mahdollisuuksia päivittäiseen omaehtoiseen liikuntaan sekä sisällä että ulkona. Liikuntakasvatuksen tulee olla säännöllistä, lapsilähtöistä, monipuolista ja tavoitteellista. Riittävä fyysinen aktiivisuus on tärkeää lapsen terveelle kasvuille, kehitykselle, oppimiselle ja hyvinvoinnille. (Ylöjärven vasu s. 64)

Toimintakaudella 2024–2025 tavoitteena on tunnistaa vähän liikkuvat ja motorisesti heikotasoiset lapset. Tunnistamisen jälkeen tiimeissä mietitään toimenpiteen näiden lasten tukemiseksi. Asia tulee ottaa puheeksi perheen kanssa ja suositella esim. kaupungin liikuntaneuvontaa: liikunnanohjaaja Leena Äikäs, etunimi.sukunimi@ylojarvi.fi tai p. 044 486 0673

Yksikön oppimisympäristöt ja niihin liittyvät toimintaperiaatteet

Varhaiskasvatuksessa hyödynnetään suunnitelmallisesti monipuolisia oppimisympäristöjä. Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät toimintaperiaatteet sekä mahdolliset muut yhteistyötahot kirjataan toimintasuunnitelmaan. Toimintasuunnitelmaan kirjattuja oppimisympäristöön liittyviä asioita ja niiden toteutumista arvioidaan ja kehitetään vuosittaisen itsearvioinnin yhteydessä. Oppimisympäristöjen arviointia ja kehittämistä tehdään yhdessä lasten ja huoltajien kanssa sekä vertaisarvioinnin keinoin. Varhaiskasvatuksen henkilöstö ilmoittaa epäkohdista yksikön johtajalle. Oppimisympäristöjen kehittämistä toteutetaan yhdessä Ylöjärven kaupungin tekniikka- ja ympäristöosaston kanssa. (Ylöjärven vasu s. 46)

Pedagogisten oppimisympäristöjen arviointi ja kehittäminen huoltajien ja yhteistyökumppanien kanssa (Lapset arvioivat toimintasuunnitelmassa)

Huoltajille toteutettiin vanhempainillassa 11.9.2024 kysely päiväkodin oppimisympäristöstä: miten he sen kokevat sopivan lapselleen ja vastaavan tämän tarpeisiin ja miten he kenties kehittäisivät päiväkodin oppimisympäristöä. Vastauksista tehtiin koonti ja toimiviin ja mahdollisuuksiemme rajoissa oleviin kehittämis ehdotuksiin reagoidaan.

Huoltajien vastauksissa oltiin pääsääntöisesti hyvin tyytyväisiä päiväkodin toimintaympäristöön, joka koettiin virikkeellisenä ja viihtyisänä. Jonkin verran toivottiin pihaan lisää aktiviteetteja, esim. pelialuetta, lisää liukumäkiä, lisää kiipeilymahdollisuuksia. Sisätiloihin ehdotettiin lapsille mukavaa ja suojaavaa rauhoittumis-/lepäilypaikkaa.

Yhteistyökumppaneiltamme keräämme keskustellen tai sähköpostin avulla palautetta ja ideoita oppimisympäristöömme liittyen niiltä lasten kuntoutukseen osallistuvilta toimijoilta, jotka työskentelevät lasten kanssa päiväkodin tiloissa.

Yksikön oma kehittämiskohde

Monipuolinen ja muuttuva leikki/ leikki- ja oppimisympäristö

Tavoitteena on mahdollistaa ja tukea pitkäkestoista leikkiä ja sitä, että jokainen löytää oman leikin. Kiinnitetään huomiota myös leikin valintaan ja ohjaukseen: tuetaan monipuolisia leikkejä ja monipuolisia ystävyysuhteita. Tämä on Jatkuva prosessi ja sitä kehitetään edelleen, kulloisetkin lapset/ryhmät huomioiden.

Yhteistyö varhaiskasvatuksessa

Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö

Luottamuksen pohja huoltajien kanssa luodaan päivittäisessä vuorovaikutuksessa. Varhaiskasvatuksen henkilöstö kannustaa huoltajia osallistumaan yhteiseen suunnitteluun ja arviointiin sekä tukee huoltajia keskinäisessä verkostoitumisessa. Tulevaisuudessa nostamme säännöllisin välein pedagogisesti tärkeitä aihealueita arjen vuorovaikutustilanteisiin ns. ovensuukeskusteluihin. Saamaamme tietoa hyödynnetään toiminnan ja toimintaympäristön suunnittelussa. (Ylöjärven vasu s. 48)

Asiakaskokemuskyselystä noussut yksikön kehittämiskohde on "digitaalisten oppimisen ja välineiden käytön monipuolinen toteuttaminen."

Monialainen yhteistyö

Varhaiskasvatus toimii yhteistyössä lapsiperheiden sosiaalityön, lastensuojelun, neuvolapalvelujen, lasten ja nuorten erityispalveluiden, terveystieteiden, kulttuuri- ja liikuntapalveluiden kanssa sekä hallinnon että käytännön toiminnan tasolla. Muita yhteistyötahoja ovat mm. eri uskontokunnat ja yhdistykset. Yksityisen palveluntuottajan kanssa tehtävä yhteistyö koostuu ohjauksesta ja valvonnasta sekä yhteistyötapaamisista (Ylöjärven vasu s.50)

Varhaiskasvatusyksiköt tekevät aktiivista monialaista yhteistyötä. Henkilöstö ohjaa asiakasperheitä palvelujen piiriin perheen tarpeiden mukaisesti.

- Mitä yhteistyötä teette alueen lapsi- ja perhepalvelujen kanssa?
- [Tutustukaa Pirkanmaan hyvinvointialueen lasten ja perheiden palveluihin](#)

Olemme mukana varhaiskasvatuksen, perhetyön, neuvolan, lastensuojelun ja seurakunnan yhteistyöverkostossa. Osallistumme yhteisiin kokoontumisiin ja näin pysymme tietoisina saatavilla olevista palveluista ja toiminnoista ja osaamme jakaa ajantasaista tietoa palveluista asiakkaillemme. Verkoston tapaamisten kautta pääsemme myös mukaan kehittämään mukaan kehittämään käytäntöjä edelleen.

Varhaiskasvatuksen pedagogisen toiminnan suunnittelu ja toteuttaminen

Ylöjärven varhaiskasvatusyksiköiden suunnittelukäytännöt, palaverikäytännöt ja työryhmät Ylöjärven varhaiskasvatusyksiköissä opettajat kokoontuvat viikoittain pedatiimiin, johon mahdollisuuksien mukaan osallistuu myös lastenhoitajia. Pedatiimissä suunnitellaan, arvioidaan ja kehitetään varhaiskasvatuksen yhteisen pedagogisen vuosikellon mukaisia asioita. Pedatiimien lisäksi

yksiköissä järjestetään lapsiryhmäkohtaisia tiimipalavereita sekä lastenhoitajien omia kehittämispalavereita. Toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa mahdollistetaan lasten ja huoltajien osallisuus.

Pedagoginen dokumentointi

Henkilöstö toteuttaa yhdessä lasten kanssa digitaalisin menetelmin monipuolista pedagogista dokumentointia. Lapset ovat osallisina dokumentoinnissa esimerkiksi videoimalla, valokuvaamalla tai äänittämällä itse. Erilaisia talletettuja dokumentteja käydään läpi myöhemmin lasten kanssa, tiimipalavereissa sekä huoltajien tapaamisissa kuten vasukeskusteluissa. Digitaalisia dokumentteja hyödynnetään pedagogisen toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa. Digitaalista dokumentointia voidaan hyödyntää myös tukea tarvitsevien lasten moniammatillisessa yhteistyössä muun muassa videomateriaalia käyttäen. (Ylöjärven vasu s. 53)

eVaka-järjestelmään kirjataan lasten vasut ja Padlet on käytössä päiväkodin molemmissa ryhmissä. Padlet-seinällä julkaistaan tietoa ryhmän toiminnasta etukäteen tiedottamalla (esim. tulevan viikon suunnitelma tai retkipäivän varustus) sekä toteutetusta toiminnasta esim. kuvien ja videoiden muodossa. Tietoa ryhmän toiminnasta välitetään huoltajille myös molemmista ryhmistä löytyvän iDid -näytön kautta.

Talosta löytyy myös tietokoneita ja iPadeja ja iso aktiivinäyttö, joita lapset käyttävät ohjatusti ja joita hyödynnetään monipuolisesti toiminnassa.

Oppimisen alueet

Minä ja meidän yhteisömme

Katsomuskasvatus

Varhaiskasvatuksen katsomuskasvatuksessa yhteisen tutustumisen kohteena ovat lapsiryhmässä läsnä olevat uskonnot ja muut katsomukset. Lasten kanssa voidaan tarkastella myös laajemmin uskontoja ja katsomuksia. Vastaavasti tarkastellaan uskonnottomuutta. Tavoitteena on edistää keskinäistä kunnioitusta ja ymmärrystä eri katsomuksia kohtaan sekä tukea lasten kulttuuristen ja katsomuksellisten identiteettien kehittymistä. Lasten kanssa tutustutaan erilaisiin katsomuksiin ja niihin liittyviin perinteisiin. Luontevia tapoja tarkastella katsomuksia ovat esimerkiksi vuodenkiertoon liittyvät juhlat ja tapahtumat sekä päivittäiset tilanteet, kuten pukeutuminen tai ruokailu. Lasten ihmettelylle annetaan tilaa, ja heidän kanssaan pohditaan heitä askarruttavia elämänkysymyksiä. Katsomuskasvatuksessa tehdään yhteistyötä huoltajien kanssa kunkin perheen taustaa, katsomuksia ja arvoja kuullen ja kunnioittaen. Katsomuskasvatus tukee muun muassa lasten kulttuuriseen osaamiseen, vuorovaikutukseen ja ilmaisuun sekä ajatteluun ja oppimiseen liittyvää laaja-alaista osaamista (Ylöjärven vasu s. 61).

Varhaiskasvatuksen henkilöstö vastaa toimipaikoissaan toteutettavasta katsomuskasvatuksesta. Varhaiskasvatuksen katsomuskasvatukseen ei kuulu minkään uskonnon tai katsomuksen opetusta. Voimme tehdä yhteistyötä Ylöjärven seurakunnan kanssa ja muiden katsomuksellisten ja uskonnollisten yhteisöjen kanssa. Ylöjärven seurakunnan kanssa on yhdessä työstetty tukimateriaalia henkilöstölle, materiaali ohjaa varhaiskasvatuksen henkilöstöä toteuttamaan katsomuskasvatusta vasun linjaamalla tavalla. Työyhteisön yhteinen ymmärrys erilaisiin katsomuksiin tuo henkilöstölle varmuutta ja rohkeutta avata katsomuskasvatusta ja siihen liittyvää pedagogista toimintaa huoltajille. Katsomuskasvatuksessa lapsille annetaan mahdollisuus saada tietoa katsomuksista oma ikä- ja kehitystaso huomioon ottaen. Katsomuskasvatuksessa lapset saavat myös harjoittaa oikeuttaan ilmaista omia katsomuksellisia pohdintoja, kysyä ja kyseenalaistaa.

Katsomuksellisia elementtejä sisältyy paljon päiväkodin arjen toimintaan, kun lapsia ohjataan toimimaan oikein: arvostamaan ja kunnioittamaan toisia, kohtaamaan ja hyväksymään erilaisuutta ja erilaisia näkemyksiä ja katsomuksia. Tämä kaikki on osa yleissivistävää kasvatusta.

Lasten kysymyksiin vastataan ja kiinnostuksiin tartutaan. Meillä tulee olla valmius vastata paitsi lasten, myös huoltajien spontaaneihin kysymyksiin katsomuksellisiin asioihin liittyen. Ryhmän asiakasperheiden mahdollisiin erilaisiin katsomuksiin tutustutaan riittävästi, että osataan kohdata ja huomioida lapset ja perheet tarkoituksenmukaisella tavalla.

Katsomuksia tarkastellaan tasaveroisina arvottamatta niitä. Katsomuskasvatus on tutustumista lapsiryhmässä ja lähiympäristössä läsnä oleviin uskontoihin ja katsomuksiin. Uskonnottomuutta tarkastellaan muiden katsomusten rinnalla.

Vietämme päiväkodissa suomalaiseen kulttuuriperinteeseen liittyviä juhlia tai esim. toiminnallisia tapahtumia. Uskonnollisia tilaisuuksia emme järjestä. Juhlien ohjelma ja sisältö vaihtelee, mutta esim. hengellisen joululaulun ja Suvivirren laulaminen voi kuulua ohjelmaan. Mahdollisista juhlista tiedotamme huoltajia etukäteen, erillistä osallistumislupaa ei näihin em. tilaisuuksiin tarvitse Vasun ja OPH:n ohjeiden mukaisesti kysyä. Koska kyse ei ole uskonnollisista tilaisuuksista, ei päiväkodilla ole velvollisuutta järjestää korvaavaa rinnakkaistilaisuutta.

Lapsen päivähoidon aloituskeskustelussa huoltajien kanssa keskustellaan katsomukseen liittyvistä asioista ja kerrotaan päiväkodin katsomuskasvatuksesta. Lisäksi huoltajat voivat tutustua päiväkodin toimintasuunnitelmaan, Ylöjärven varhaiskasvatussuunnitelmaan sekä valtakunnalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan saadakseen lisätietoa.

Tärkeää on, että osaamme toimia kaikkia kunnioittavalla tavalla. Toimintakauden aikana on tärkeää, että perheille välitetään tietoa päiväkodissa toteutettavasta toiminnasta. Mikäli ryhmän jäsenenä on lapsia perheistä, joiden katsomus ei ryhmän työntekijöille ole entuudestaan tuttu, tehdään lapsen huoltajien kanssa yhteistyötä: käydään keskustelua, kysytään, pyydetään kertomaan perheen katsomukseen liittyvistä huomioitavista asioista sekä heidän toiveistaan päiväkodin suuntaan. Huoltajia voidaan pyytää myös kertomaan katsomukseen liittyvistä asioista lapsiryhmälle.

Seurakunnan kanssa voidaan tehdä yhteistyötä toimintaa yhdessä suunnitellen ja toteuttaen.

[Katsomuskasvatus varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa | Opetushallitus \(oph.fi\)](#)

[Katsomuskasvatuksen toteuttaminen \(henkilöstö\).](#)

[Huoltajille tietoa katsomuskasvatuksesta](#)

Lapsen kehityksen ja oppimisen tuki

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja tukee ryhmien laadukasta peruspedagogiikkaa ja on mukana yleisen, tehostetun sekä erityisen tuen prosesseissa. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja työskentelee lapsiryhmissä toteuttaen kolmitasoista tukea yhdessä henkilöstön kanssa samalla konsultoiden ja ohjaten heitä tukeen liittyvissä asioissa. Lapsiryhmien muodostaminen tehdään yhteistyössä varhaiskasvatussyksikön johtajan, varhaiskasvatuksen erityisopettajan ja lapsiryhmän henkilöstön kanssa. Koko varhaiskasvatuksen henkilöstö osallistuu tuen toteuttamiseen ja kaikilla on vastuu siitä.

Varhaiskasvatussyksikön johtaja huolehtii, että tukea tarvitsevan lapsen kanssa työskentelevä henkilöstö sitoutuu käyttämään erityisopettajan kanssa sovittuja tuen menetelmiä ja arvioimaan niiden vaikutusta lapsen kehitykseen ja oppimiseen yhdessä lapsen ja huoltajien kanssa. Henkilöstön tuen osaamista lisätään tarvittaessa koulutuksilla ja työssä oppimista ohjaamalla. (Ylöjärven vasu s.73)

Vastuut tuen suunnittelussa, arvioinnissa ja kehittämisessä

Ryhmän opettaja vastaa tuen suunnittelusta, arvioinnista ja kehittämisestä tiimissä. Dokumentointi on tässä ensiarvoisen tärkeää. Veo (varhaiskasvatuksen erityisopettaja) tuo prosessiin mukaan oman erityisosaamisensa ja tukee tiimiä. Opettaja huolehtii ja vastaa myös siitä, että tiimin kaikki jäsenet (opettajat, lastenhoitajat, ohjaajat) ovat tietoisia tuen tavoitteista ja sovitusta menetelmistä ja osallistuvat kukin osaltaan myös tuen toteuttamiseen.

Lastenhoitajat osallistuvat prosessiin tuomalla keskusteluun omat havaintonsa. Heidän tulee myös sitoutua tuen toteuttamiseen (yhdessä sovittuihin menetelmiin ja toimintatapoihin). Sovittuja toimintatapoja ja pedagogisia tavoitteita tulee toteuttaa arjessa koko ajan.

Veo laatii tuen esitykset tehostetun ja erityisen tuen tasolla ja vastaa tuen hallinnollisten prosessien toteutumisesta. Veo osallistuu tuen suunnitteluun kaikilla tuen tasoilla osallistumalla tarvittaessa vasukeskusteluihin ja esiopetuksen tuen keskusteluihin, ryhmien tiimipalavereihin ja lapsiryhmän toimintaan. Ryhmissä veo toteuttaa samanaikaisopetusta ja ohjaa tarvittaessa myös pienryhmiä. Veo konsultoi varhaiskasvatuksen henkilöstöä mm. lasten kehitykseen ja oppimiseen liittyvissä asioissa.

Johtajan vastaa siitä, että tukea tarvitsevien lasten kanssa työskentelevä henkilöstö sitoutuu käyttämään veo:n kanssa sovittuja tuen menetelmiä ja arvioi niiden vaikutusta yhdessä lapsen ja huoltajien kanssa. Johtaja myös varmistaa henkilöstön riittävän osaamisen tiimien muodostamisvaiheessa sekä mahdollistamalla kouluttautumisen.

Pedagogisen toiminnan arviointi ja kehittäminen

Ylöjärven varhaiskasvatuksen kehittäminen tapahtuu säännöllisen arvioinnin ja henkilöstön keskinäisen sekä lasten ja huoltajien kanssa käydyn vuoropuhelun kautta. (Ylöjärven vasu s. 91)

Ylöjärven varhaiskasvatuksessa arvioidaan yksikön toimintasuunnitelmaa, ryhmäkohtaista toimintasuunnitelmaa ja lapsikohtaista varhaiskasvatussuunnitelmaa itsearvioinnin, kyselyjen ja keskustelun keinoin. Itsearviointia toteutetaan suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti Varhaiskasvatuksen laadun perusteet ja suositukset -asiakirjan ohjeistuksen mukaisesti. Lisäksi arvioinnissa hyödynnetään erilaisia dokumentteja. Lapsille tarjotaan aktiivisesti mahdollisuuksia ajatustensa ja mielipiteidensä esittämiseen. Huoltajille järjestetään säännöllisesti tilaisuuksia varhaiskasvatuksen suunnitteluun, arviointiin ja kehittämiseen. (Ylöjärven vasu, s. 92)

Ylöjärven varhaiskasvatusyksiköissä toimintaa arvioidaan Karvin (Kansallinen koulutuksen arviointikeskus) ohjeiden mukaisesti mm. digitaalisen laadunarviointimenetelmä Valssin avulla. Lapset arvioivat varhaiskasvatussuunnitelman mukaista toimintaa ryhmissä mm. laatupelin avulla.

Toimintasuunnitelmaa arvioidaan pedatiimin vuosikellon mukaisesti varhaiskasvatusyksikön johtajien ja henkilöstön välillä keskusteluilla ja itsearvioimalla. Arvioinnin perusteella valitaan yksikön toiminnan kehittämiskohteet.

Alkuvuodesta ja kevätkauden päätteeksi arvioidaan hallinnon ja yksikön johtajien kehittämiskokouksissa, miten toimintasuunnitelman tavoitteet ovat toteutuneet ja sovitaan mahdolliset kehittämiskohteet.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjattujen tavoitteiden toteutumista arvioidaan jatkuvan arvioinnin periaatteella huoltajien kanssa.

Asiakkaille tehdään yksikkökohtainen kysely ajankohtaisista asioista vähintään kerran vuodessa. Huoltajille järjestetään mahdollisuus yhteisiin keskusteluihin ja pohdintoihin.

Pedagogiset vastuut yksikössä

S2 ja Kulta-ryhmä Hanna Wall
Kulttuurikude-ryhmä Iina Ylinen
Liikunta Jenni Pirinen
Kestävä kehitys Anu Nordman
Digi Niina Leppänen